

Oslo, 15. august 2023

Innspill til konseptvalgutredning (KVU) for Lokomotivverkstedet – En ny internasjonal gjestekunstnerarena/residency i Oslo

Unge Kunstneres Samfund (UKS) er en landsdekkende fagorganisasjon for profesjonelle kunstnere og et visningssted for samtidskunst i Oslo. UKS har opp imot 700 medlemmer og er den største fagorganisasjonen tilknyttet Norske Billedkunstnere (NBK).

UKS har vært i dialog med kulturetaten om Lokomotivverkstedet i Bispegata siden 2018. Vi har levert innspill i denne runden i samarbeid med kunstnerorganisasjonene LNM, NG og BO, men ønsker også å spille inn behov for en ny internasjonal gjestekunstnerarena/residency i Oslo. Innspillsrunden viser også at behovskartlegging for kunst i Oslo er krevende, noe tidligere tidligere utviklingsprosesser har vist. Det er også en utfordring at kunstnerne selv ikke melder sine behov tidlig nok i planprosesser. Dette var blant annet tilfelle i saken om atelierhuset Borgen, som lå et steinkast unna Lokomotivverkstedet frem til den ble revet.

5. Hvilket/hvilke behov bør dekkes i Lokomotivverkstedet?

Uavhengig av Lokomotivverkstedet ser UKS et behov for en samlet behovsplan for kunst som kan legges til grunn for kommunens planprosesser. Vi oppfordrer Oslobygg KF, Kulturetaten og byrådsavdelingen til å ta initiativ til å få en behovsplan på plass, med medvirkning fra de relevante fagorganisasjonene.

6. Hvorfor bør dette prioriteres?

Å legge til rette for kunstneres muligheter internasjonalt styrker den faglige utviklingen på tvers av landegrensar, utvider kunstneres kontaktnettverk, og øker synligheten for arbeidet deres. Alle disse faktorene bedrer mulighetene for økt kunstnerisk aktivitet og inntekt.

Det har gjentatte ganger blitt fremhevet hvor viktig det er med ordninger som støtter kunstprosjekter med potensiale for å lykkes internasjonalt.¹

Tilgangen til et sterkt internasjonalt fagmiljø er viktig for kunstnere i Norge. For å styrke Oslo som et arbeidssted for kunstnere med internasjonale karrierer ønsker UKS at det etableres et residency, eller internasjonal gjestekunstnerarena, som kan tilby gode produksjonsmuligheter og dermed bidra til å utvikle nye kunstnerskap på et høyt, internasjonalt nivå.

En gjestekunstnerarena tilbyr både bolig og arbeidsplass for kunstnerne, og legger til rette for møter med både norske og internasjonale institusjonsledere, kuratorer og anerkjente kunstnere som «sparringspartnere». Utvikling, presentasjon av pågående arbeid og ferdige verk kobles til kunstscener over hele Norge, samt et internasjonalt nettverk. I Paris finnes Cité internationale des arts, som til enhver tid omfatter 300 internasjonale kunstnere, og har vært et viktig møtepunkt for kunstnere gjennom flere tiår. Berlin har Künstlerhaus Bethanien, hvor kunstnere bor, arbeider og stiller ut. New York har ISCP, hvor norske kunstnere og kuratorer deltar gjennom OCAs avtaler, og Whitney Independent Study Program knyttet til Whitney Museum. Nederland har Rijksakademie og De Ateliers i Amsterdam bidratt til at Nederland er et av de viktigste stedene i Europa for det internasjonale kunstnermiljøet. Disse programmene har alle bidratt til en rekke internasjonale gjennombrudd, og til å sette lokale kunstmiljøer på kartet.

UKS publikasjonen *Mulighetsrom*, utgitt i samarbeid med FFF og 0047, fremhever verdien av kortreist kulturproduksjon i utviklingen av et bærekraftig byliv.² En ny internasjonal gjestekunstnerarena kan utvikles med utgangspunkt i eksisterende bygningsmasse, og i sammenheng med andre tilbud innen kultur, utdanning eller frivillighet.

7. Hvem er målgruppen?

Formidling knyttes til et lokalt publikum, lokale kunstinstitusjoner, og undervisningsopplegg for studenter og skoleelever. Utvikling, presentasjon av

¹ Kulturmeldingen *Kulturens kraft* -Meld. St. 8 (2018-2018), Utredning om kunstnerøkonomien: *Kunstens autonomi og kunstens økonomi* (2015), NOU 2013:4 Kulturutredningen (2014), Stortingsmelding 23 – Visuell Kunst (2011-2012)

² Even Smith Wergeland, «Fjordkant eller Utkant? Om uprøvde rom for kultur i Oslo» i *Mulighetsrom: Kunsten og kunstnerens plass i byen* (2017)

pågående arbeid og ferdige verk kobles til kunstscener over hele Norge, samt et internasjonalt nettverk.

8. Hvor stort areal kreves for å kunne dekke dette behovet?

500 – 1000 kvm

9. Beskriv kort om bruken krever spesielle tilpasninger i bygningen eller om det er andre hensyn som må ivaretas.

En ny internasjonal gjestekunstnerarena i Oslo bør etableres i samarbeid med OCA og med andre aktører med internasjonalt arbeidsfelt, og i dialog med kunstfeltet og kunstnerorganisasjonene. Atelierer og bolig bør samlokaliseres med nye eller eksisterende atelierer for kunstnere i Oslo, slik at samhandling og kunnskapsoverføring med den lokale kunstscenen kan skje på en organisk måte. UKS har tidligere foreslått at en gjestekunstnerarena kan være en del av bruken av det gamle Nasjonalgalleriet.

10. Hva slags driftsform kan passe til denne bruken?

Langsiktige leiekontrakter med ulik grad av kommunal subsidiering til nye og eksisterende organisasjoner.

